

**ADMINISTRATIVE LAW AND PROCEDURE.
FINANCE LAW. INFORMATION LAW**DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-263-0-27>**MODERN THEORY OF INFORMATION LAW:
QUESTIONS OF METHODOLOGY****СУЧАСНА ТЕОРІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА:
ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ****Aristova I. V.***Doctor of Laws, Professor,
Head of the Department
of Administrative and Information Law,
Sumy National Agrarian University
Sumy, Ukraine***Арістова І. В.***докторка юридичних наук,
професорка, завідувачка кафедри
адміністративного та
інформаційного права
Сумський національний аграрний
університет
м. Суми, Україна*

В умовах розбудови інформаційного суспільства та його трансформації до суспільства знань особливого значення набувають дослідження, пов'язані із формуванням сучасної теорії інформаційного права. На нашу думку, до основних пріоритетів такої діяльності має відноситися розробка методології науки інформаційного права. Зазначена позиція відстоювалася автором протягом останніх років на різноманітних наукових площадках та в публікаціях (наприклад, [1, 2]). Водночас, проведений аналіз різноманітних наукових досліджень (зокрема, дисертаційних) дозволив переконатися, що на сьогодні не відбувається усвідомлення переважно більшістю авторів важливості питання як розробки методології, так і проведення власного дослідження, виходячи із сучасної методології.

З огляду на зазначене вище, а також враховуючи отримані результати у межах наукової школи з інформаційного права [3, 4] пропонується науковій спільноті активізувати дослідження у напрямку формування та впровадження методології науки інформаційного права. Вважаємо за можливе акцентувати увагу на окремих положеннях вже проведених робіт [1, 5] з метою їх обговорення та спільного опрацювання й удосконалення. Проведені дослідження [1] дозволили

встановити, що методологія наукових досліджень багатьма юристами в Україні визначається у контексті інструментарію, тобто, як сукупність засобів та методів наукового дослідження. На нашу думку, методологію науки інформаційного права слід розглядати як вчення про організацію наукової діяльності у сфері інформаційного права та наукових знань про інформаційно-правові явища. Водночас, обґрунтовано, що предметом методології науки інформаційного права є організація наукової діяльності та наукових знань у сфері інформаційного права [1]. Встановлено, що організація наукової діяльності (у тому числі у сфері інформаційного права) передбачає упорядкування її цілісної системи з чітко визначеними характеристиками (особливості, принципи, умови, норми), логічною структурою (суб'єкт, об'єкт, предмет, форми, засоби, методи діяльності, її результат) і процесом здійснення [6, с. 8].

При цьому важливим моментом є вибір форми організації діяльності [6, с. 14-22]. Доведено, що в умовах розвитку інформаційного суспільства, побудованого на знаннях, ефективною постає проектна форма організації наукової діяльності та наукових знань у сфері інформаційного права [1]. Така позиція пояснюється тим, що останнім часом у наукових дослідженнях з різних галузей наукового знання сформувалася практично обов'язкова вимога щодо побудови наукових гіпотез як пізнавальних моделей [7, с. 116], і наукове дослідження стало проектуватися, тобто, формуватися завершений цикл продуктивної діяльності [6, с. 22]. Водночас, завершеність циклу наукової діяльності, у тому числі і у сфері інформаційного права, визначається трьома фазами [6, с. 8]: 1) фаза проектування, результатом якої є формування моделі системи, що створюється – наукова гіпотеза як модель такої системи нового наукового знання – і план її реалізації; 2) технологічна фаза, результатом якої є реалізація системи, тобто, перевірка гіпотези; 3) рефлексивна фаза, результатом якої є оцінка побудованої системи нового наукового знання і визначення необхідності або її подальшої корекції, або висування нової гіпотези та її подальша перевірка.

Усвідомлення важливості використання оновленого розуміння методології наукових юридичних досліджень зумовило проведення відповідних досліджень, зокрема, визначення правового статусу органів публічної влади України в умовах розбудови інформаційного суспільства, заснованого на знаннях [4, с. 68-86]. Встановлення основних функцій зазначених органів (управлінської, публічно-сервісної, інформаційної) зумовило висування гіпотези щодо існування у них адміністративно-правового та інформаційно-правового статусів. Базуючись на результатах авторських досліджень щодо методології науки «адміністративне право» та науки «інформаційне право», у роботі [4, с. 68-86] запропоновано впроваджувати оновлену методологію

наукового дослідження щодо правового статусу органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування України як суб'єктів адміністративного права та суб'єктів інформаційного права. Акцентовано увагу на тому, що предметом цієї методології є організація наукового дослідження правового статусу зазначених органів публічної влади в Україні, а не лише сукупність засобів та методів наукового дослідження.

Зважаючи на ефективність проектної форми організації наукового дослідження правового статусу зазначених органів публічної влади України в умовах розбудови інформаційного суспільства, досліджено окремі стадії та етапи першої фази наукового дослідження [4, с. 68-86]. Це дозволило виявити наукове протиріччя, а також сформулювати проблему: у системі наукових знань про окремі види органів публічної влади України (органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування) не враховано появу нового наукового (юридичного) знання, що зумовлене сьогодишньою об'єктивною реальністю – розбудовою інформаційного суспільства. На концептуальній стадії наукового дослідження визначено основні засади, якими запропоновано керуватися під час розробки плану реалізації гіпотези-моделі та перевірки гіпотези [4, с. 68-86].

Визначено напрями подальших досліджень часової структури наукової діяльності щодо правового статусу органів публічної влади України в умовах інформаційного суспільства, яка є невід'ємною складовою схеми методології зазначеного наукового дослідження.

Вважаємо, що зазначена форма організації наукової діяльності може плідно використовуватися і під час вирішення інших завдань у галузі інформаційного права. Сподіваємося на співпрацю фахівців задля формування та впровадження методології інформаційного права.

Література:

1. Арістова І. В. Становлення науки «інформаційне право»: питання методології. Ч.І. Публічне право. 2016 р. № 2. С. 245-250.
2. Арістова І.В. Наука «інформаційне право» в Україні: формування методології: матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Нові завдання юридичної науки в Україні та в країнах ЄС» (м. Мішкольц, Угорщина, 19-20 квітня 2019 р.), Мішкольц, Вид-во Університет Мішкольца, 2019. С. 196-199.
3. Арістова І. В. Стадник Р.І. Органи виконавчої влади України як розпорядники публічної інформації: теоретико-правові та практичні питання: монографія / За заг. ред. І. В. Арістової. К., Видавничий центр НУБіП України. 2018. 233 с.

4. Aristova I.V. Kaliuzhna S.V. Legal status of the public authorities of Ukraine under European integration and the information society development. Innovative scientific research: European development trends and regional aspects. Collective monograph. 3rd. Riga: Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. P. 1. 267 p.

5. Арістова І. В. Методологія наукового дослідження як необхідна умова створення сучасної теорії адміністративного права: матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Новітні тенденції розвитку адміністративного права як науки, навчальної дисципліни та галузі права» (м. Харків, 23 вересня 2020 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 6-9.

6. Новиков А. М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. М.: Либроком, 2009. 280 с.

7. Философия и методология науки: учебное пособие для аспирантов и магистрантов. Под ред. А. И. Зеленкова. Изд. 2-е, доп. и испр. Минск: ГИУСТ, 2011. 479 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-263-0-28>

**SUBJECTS OF ADMINISTRATIVE REGULATION
OF THE PLACEMENT OF ORPHANS AND CHILDREN
DEPRIVED OF PARENTAL CARE ACCORDING
TO THE LEGISLATION OF UKRAINE**

**СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ
ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ
ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ**

Kniazieva Yu. A.

*Applicant at the Department
of Administrative and Economic Law
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Князєва Ю. А.

*здобувач кафедри адміністративного
та господарського права
Запорізького національного
університету
м. Запоріжжя, Україна*

Адміністративно-правове регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні здійснюється через спеціально уповноважені на це державні органи, правовий статус яких